

danne dem til socialistisk Fælleseje og organisere det arbejdende Folk til at overtage og drive Produktionen i det socialistiske Samfund. Jeg siger, at til at naa frem mod dette Maal er dette Forslag et ganske godt Middel, det er de ganske klare over og vi andre ogsaa. Det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds (Borgbjerg) udtalte fornylig, at den almindelige Valgret er ikke Maalet, det materielle Grundlag er det vigtigste, Folket skal nu have økonomisk Selvstyre; naar vi har naaet den politiske Sejr — det foreliggende Forslags Gennemførelse —, følger den sociale efter, og der kommer en Dag, da, som han udtrykte sig, ingen behøver at bøje Ryggen for andre. Saa gode Konsekvenser kommer der af Gennemførelsen af det foreliggende Forslag, og derfor tror jeg, at den nuværende højtærede Finansminister (Brandes) slog Hovedet paa Sømmet, da han ved Valgkampagnens Begyndelse sagde, at dette Forslag var som den røde Fane, der faldt ned til det sig undrende Folk.

Hvad selve Valgmaaden til Landstinget angaar, skal det jo bygges paa Forholdstalsvalg, men rigtignok et mærkeligt Misfoster af Forholdstalsvalg. Et Sogneraad vælges nu efter Listesystemet, hvorved der fremkommer saa god en Repræsentation, som der overhovedet kan faas; nogle spildte Stemmer vil der jo altid være. Men dette Sogneraad skal saa vælge Sendemænd efter Forholdstal. Der er maaske 7 Sogneraadsmedlemmer, og maaske alle 4 politiske Partier er repræsenterede blandt de 7, der saa efter Forholdstal skal vælge 2—3—4 Sendemænd. Det er jo klart — det kan enhver se —, at disse Sendemænds Valg vil komme til at give et ganske overordentlig skævt Billede af det Vælgerkorps, som staar bagved Valgene til Sogneraadet, og denne Skævhed vil selvfølgelig ogsaa komme til at gøre sig gældende ved Sendemændenes Valg af Valgmænd og disses Valg af Landstingsmænd. Dertil kommer, at da Sendemændene skal være Kommunalbestyrelsesmedlemmer, vil i mange Tilfælde en Mand komme til at afgive to Stemmer, nogle tre, ja endogsaa fire Stemmer, og det synes ikke, at man ved Udarbejdelse af disse Regler har tænkt paa, hvor ganske umuligt det vil være forud for Valgdagen at faa det nødvendige Prøvevalg afholdt. I Forvejen er jo Prøvevalg, hvor der er flere hundrede Vælgere til Stede, og hvor Folk skal anbringes i en vis Orden paa en Valgliste, en meget vanskelig Ting. Forhaandsafgørelse ved Haandsoprækning

maatte man jo her undvære — man maatte da i alt Fald tage Benene med til Hjælp —, og det vil i Virkeligheden være ganske umuligt til Valget at operere dermed. Kender jeg den højtærede nuværende Indenrigsminister ret, har hans Fingre ogsaa kløet efter at komme til at gaa løs paa disse Valgregler, gaa dem efter i Sømmene. Nu maa han jo imidlertid optage dem i Regeringsforslaget, ligesom han er Forslagsstiller til det Omvalgssystem, mod hvilket han har rettet en saa skarp og i øvrigt velbegrundet Kritik; thi Omvalg er i Virkeligheden forkasteligt og demoraliserende. Ogsaa til det kommunevalgte Landsting er den højtærede Indenrigsminister i Øjeblikket Forslagsstiller, han, som for 3 Aar siden var bange for, at man derved paalagde Kommunerne Opgaver, der ligger udenfor deres naturlige Omraade, nemlig politiske Opgaver, som muligt vil komme til at gribe for stærkt ind i Kommuneraadernes Arbejde.

Hovedsagen er jo Grundlaget for Landstingets Sættelse, og om dette skal jeg da til Slutning sige, at den lige og almindelige Valgret i Renkultur betyder, at det, som Flertallet vil, er gældende Lov. Derved kan der i Frihedens Navn udøves et Flertalsherredømme, hvorved Mindretal, og maaske betydelige Mindretal, er ganske prisgivne, og den Tvang, der ad den Vej udøves i Frihedens Navn, skal da ogsaa de paagældende, der kommer til at lide under denne Frihed, føle som saadan. Valgret er jo ikke nogen Menneskeret; Vælgerne har den ikke for deres egen Skyld, men for Samfundets, derfor maa ogsaa Hensynet til Samfundet tages med i Betragtning ved Udmaaling af Valgretten. Vi fra vor Side vil kæmpe for en saadan Lovgivning, der, hvilende paa bred Valgbasis, bygger paa Hensyntagen til de forskellige Dele af vort Samfund og søger at jævne Forskellen mellem Samfundsklasserne uden at angribe Ejendomsretten eller ødelægge den selvstændige Erhvervsret, der er en saa mægtig Drivfjeder i Samfundets Liv. Ud fra dette Standpunkt erklærer vi os villige til Arbejde i indeværende Samling paa Forfatningssagen.

Klaus Berntsen: Den Forhandling, som vi nu i Dag har hørt om det foreliggende Forslag, giver ikke mig Anledning til at holde et længere Foredrag derom. Min Stilling til denne Sag er tilstrækkelig bekendt ved de Foredrag, jeg holdt i forrige Rigsdagssamling, og er den samme nu, som den var, før vi gik til